

DAP Voluntar – Dialog, Actiune si Profesionalism in promovarea de catre ONG-uri a voluntariatului in interesul copilului
Cod SMIS: 111320. Proiect cofinanțat din fonduri europene prin Programul Operațional Capacitate Administrativa

Propunere de politică publică

Propunere alternativă la politicile publice vizand cadrul metodologic de respectare a drepturilor copilului in actiunile de voluntariat cu și pentru copii

SECȚIUNEA 1

Argumente pentru inițierea propunerii de politică publică

Care este problema care necesită acțiunea Guvernului?

Legea nr. 78/2014 privind reglementarea activității de voluntariat în România, cu modificările și completările ulterioare, conține o singură mențiune referitoare la voluntarii copii (art. 3 lit. e)) și nicio prevedere referitoare la beneficiarii copii ai voluntariatului.

Din definiția juridică a voluntarului dată în Legea nr.78/2014 art.3 la lit. e) „*voluntarul este orice persoană fizică, fără deosebire de rasă, origine etnică, religie, sex, opinie, apartenență politică, care a dobândit capacitate de muncă potrivit legislației în domeniul muncii și desfășoară activități de voluntariat;*” rezultă că copiii pot fi voluntari atunci când dobândesc „*capacitate de muncă potrivit legislației în vigoare*”.

În sprijinul identificării problemei de mai sus menționăm Platforma de politici publice a Comisiei europene (<https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/en/content/youthwiki/24-laws-and-regulations-youth-volunteering-romania>), unde este redată situația fiecărui stat membru UE în parte referitor [la voluntariatul tinerilor](#). În cazul României, analiza include ultima lege privind voluntariatul, respectiv Legea nr. 78/2014 privind reglementarea activității de voluntariat în România. În cadrul analizei privind legea menționată anterior se afirmă: „*Nu există nicio lege specială sau prevedere referitoare la voluntariatul tinerilor.*” (“*No stand-alone law on youth volunteering or other regulation dedicate to youth volunteering is in force in Romania.*”).

Prevederea insuficientă despre voluntarii copii/ tineri cu vârsta cuprinsă între 15 și 18 ani și lacuna privind beneficiarii copii ai voluntariatului din Legea nr. 78/2014 necesită clarificări de ordin legislativ deoarece expun copiii la posibile încălcări ale drepturilor lor și la o potențială expunere la multiple forme de violență. Referitor la copiii beneficiari de voluntariat, aceștia sunt mai expuși riscului de violență, din partea voluntarilor evaluați insuficient și/sau nepregătiți corespunzător, atunci când se află în colectivitate și nu sunt supravegheați pe durata voluntariatului și, cu atât mai mare e riscul, atunci când aparțin unor grupuri vulnerabile, precum copiii din protecție specială, în mod particular copiii din centrele de plasament și alte servicii de tip rezidențial.

La începutul anului 2019, ministrul muncii și justiției sociale a aprobat [Ordinul nr. 25/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție specială și Ordinul nr. 27/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de zi destinate copiilor](#); ambele documente cuprind anexe care conțin prevederi cu

DAP Voluntar – Dialog, Actiune si Profesionalism in promovarea de catre ONG-uri a voluntariatului in interesul copilului
Cod SMIS: 111320. Proiect cofinanțat din fonduri europene prin Programul Operațional Capacitate Administrativa

caracter general referitoare la voluntariat. Astfel, se remarca lipsa unui cadru metodologic pentru aplicarea prevederilor referitoare la voluntariat din standardele minime de calitate pentru serviciile sociale rezidențiale și de zi destinate copiilor

Care sunt cauzele și efectele problemei?

Cauza principală este reprezentată de prevederile insuficiente și neclare din Legea nr. 78/2014 în ceea ce privește voluntariatul cu și pentru copii, precum și necorelarea acestora cu prevederile Codului Muncii, Codului Civil, Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și alte acte normative din domeniul drepturilor copilului sau alte domenii corelate. Deși voluntariatul este încurajat prin standardele minime de calitate pentru servicii sociale aprobate în 2019, nu există un cadru metodologic care să asigure respectarea drepturilor copilului în acțiuni de voluntariat.

Principalul efect este neasumarea la nivel național a monitorizării voluntariatului cu și pentru copii, astfel încât copiii să fie protejați împotriva discriminării, a abuzurilor, exploatarei și altor forme de violență, precum și a încălcării drepturilor lor. Copiii sunt vulnerabili prin definiție având nevoie de protecția părinților, a comunității și a statului pentru a se dezvolta armonios. Implicarea lor în activități de voluntariat reprezintă o formă de educație și e de dorit a fi promovată, nu numai pentru dezvoltarea lor optimă, învățarea toleranței, a solidarității, dar și pentru urmarea unei cariere în funcție de aceste experiențe. În același timp este nevoie a fi monitorizată.

Practicile ONG-urilor din domeniul voluntariatului cu copii au arătat că acești copii, funcție de gradul de dezvoltare și de maturitate, precum și al propriilor experiențe, sunt expuși unor potențiale traume, cel puțin afectare emoțională, uneori în plan psihologic pe lungă durată, atunci când practică voluntariat fără a fi evaluați corect și complet, fără a fi pregătiți pentru voluntariatul pe care îl au de efectuat, fără a fi supervizați de adulți calificați pe parcursul activității de voluntariat și mai ales atunci când beneficiarii aparțin unor grupuri vulnerabile, precum copiii din serviciile rezidențiale, copiii tratați pentru cancer sau alte boli grave, persoane vârstnice din aziluri și altele asemenea.

Totodată, copiii beneficiari de voluntariat, mai ales atunci când aparțin unei colectivități sau unui grup vulnerabil, sunt la rândul lor expuși unor potențiale traume din cauza încălcării drepturilor lor sau a unor forme de violență îndreptată asupra lor, dacă nu sunt supervizați corespunzător pe durata voluntariatului sau dacă voluntarii, adulți sau copii, nu sunt evaluați corect și complet, nu sunt pregătiți pentru voluntariatul pe care îl au de efectuat și pentru lucrul cu copiii.

Prezentarea datelor statistice și a altor analize care susțin definirea problemei

Niciun for din România, public sau privat nu centralizează date despre voluntariatul copiilor sau beneficiarii copii ai voluntariatului.

În lipsa statisticilor oficiale, s-au realizat o analiză națională și una internațională care să susțină definirea problemei și identificarea unor soluții pentru rezolvarea acesteia.

DAP Voluntar – Dialog, Actiune si Profesionalism in promovarea de catre ONG-uri a voluntariatului in interesul copilului
Cod SMIS: 111320. Proiect cofinanțat din fonduri europene prin Programul Operațional Capacitate Administrativa

a) Analiza privind voluntariatul cu și pentru copii din perspectivă națională

a1) În definierea juridică a capacității de muncă trebuie pornit de la prevederile Codului Muncii care este sediul de bază a reglementărilor în acest domeniu și care stabilește în art. 13 alin. (1) că: *„Persoana fizica dobândește capacitate de munca la împlinirea vârstei de 16 ani.”* Cu titlu de excepție același act normativ stabilește în art. 13 alin. (2) că: *„Persoana fizica poate încheia un contract de munca în calitate de salariat și la împlinirea vârstei de 15 ani, cu acordul părinților sau al reprezentanților legali, pentru activități potrivite cu dezvoltarea fizica, aptitudinile și cunoștințele sale, dacă astfel nu îi sunt periclitate sănătatea, dezvoltarea și pregătirea profesionala.”* cu precizarea făcută în același art. 13 la alin. (5) *„Încadrarea în munca în locuri de munca grele, vătămătoare sau periculoase se poate face după împlinirea vârstei de 18 ani; aceste locuri de munca se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.”*

HG nr. 600/2007 privind protecția tinerilor la locul de muncă stabilește condițiile de angajare și de muncă pentru tineri, pornind de la prevederile Codului Muncii și aprobă o listă cu muncile periculoase pentru tineri și interzise acestora – în condițiile în care tinerii sunt definiți ca orice persoane *„în vârstă de cel puțin 15 ani și cel mult 18 ani.”*

a2) Muncile periculoase pentru copii nu se regăsesc doar în sectorul formal – delimitat de Codul Muncii și de Codul Civil – ci și în sectorul informal, iar HG nr. 867/2009 privind interzicerea muncilor periculoase pentru copii stabilește criteriile de determinare a muncilor periculoase și aprobă lista de munci periculoase pentru copii în sectorul informal, care în parte se suprapune peste lista aprobată prin HG nr. 600/2007.

a3) Este posibil ca unele dintre activitățile de voluntariat ale tinerilor cu vârsta cuprinsă între 15 și 18 ani să vizeze domeniile cultural, artistic, sportiv, publicitar și de modeling. Pe de o parte, tinerii peste 15 ani pot încheia contract de muncă pentru derularea acestor activități și, în consecință, în cazul tinerilor voluntari, se mențin prevederile menționate anterior referitoare la Codul Muncii și HG nr. 600/2007. Pe de altă parte, potrivit art. 2 din HG nr. 75/2015 privind reglementarea prestării de către copii de activități remunerate în domeniile cultural, artistic, sportiv, publicitar și de modeling, tinerii pot desfășura activitățile respective în baza unui contract încheiat între părinți/ copil cu capacitatea restrânsă de exercițiu și organizator cu respectarea prevederilor Codului Civil și, în consecință, organizația gazdă va ține cont de aceste prevederi și de cele ale HG nr. 75/2015 atunci când organizează voluntariat cu tinerii.

HG nr. 75/2015 stabilește condițiile care trebuie respectate în desfășurarea activităților domeniile cultural, artistic, sportiv, publicitar și de modeling de către copii, părinți/ reprezentantul legal și organizator. Un aspect important de reținut este obligativitatea de a fi însoțit la aceste activități și sunt prevăzute condițiile pentru a fi însoțitor, cine poate fi însoțitor și atribuțiile acestuia.

a4) Pe parcursul derulării activităților de voluntariat, tinerilor sub 18 ani trebuie să li se asigure protejarea drepturilor copilului. Dintre acestea, în corelare directă cu voluntariatul, o atenție specială este necesar a se acorda următoarelor: nediscriminarea, dreptul la viață, dreptul la imagine și viață privată, dreptul la sănătate, dreptul la educație, și protecția împotriva violenței. Precizăm că toate aceste aspecte nu sunt prevăzute de Legea nr. 78/2014, ci de alte acte normative c care aceasta trebuie să fie corelată, după cum se va vedea mai jos.

DAP Voluntar – Dialog, Actiune si Profesionalism in promovarea de catre ONG-uri a voluntariatului in interesul copilului
Cod SMIS: 111320. Proiect cofinanțat din fonduri europene prin Programul Operațional Capacitate Administrativa

- Nediscriminarea este cuprinsă ca principiu în Legea nr. 272/2004 (art. 6 lit. b)) în ceea ce-i privește pe copii și pe părinții acestora/ reprezentantul lor legal, însă actul normativ de bază pentru toate persoanele este OUG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 2 din OUG nr. 137/2000 precizează următoarele criterii de posibilă discriminare a persoanelor: „*orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice*”.

Prin comparație cu Legea nr. 272/2004, majoritatea criteriilor de discriminare sunt aceleași, însă fiecare stipulează și criterii specifice:

- Legea nr. 272/2004 precizează opinia politică, statutul la naștere sau statutul dobândit, dificultățile de formare și dezvoltare sau de alt gen
- OUG nr. 137/2000 precizează vârsta, orientarea sexuală, bolile cronice necontagioase și HIV

Prin comparație cu cele de mai sus, Legea nr. 78/2014 (art. 3 lit. e)) are multe lacune în ceea ce privește criteriile de discriminare, fapt pentru care este necesar a fi corelată cu cele două acte normative în acest domeniu.

- Dreptul la viață reprezintă unul dintre drepturile fundamentale ale omului, fiind garantat de Constituția României (art. 22 alin. (1)) și este recunoscut copilului prin Legea nr. 18/1990, republicată, pentru ratificarea Convenției privind drepturile copilului (art. 6 alin. (1)).

Acest drept este în strânsă legătură cu siguranța și integritatea fizică și psihică, pe care tânărul voluntar trebuie să le aibă pe parcursul derulării activității de voluntariat, rolul organizației gazdă fiind deosebit de important în această privință prin măsurile de siguranță și pregătirea pe care le asigură acestora, ținând cont de vârsta, capacitatea de exercițiu restrânsă și gradul lor de maturitate.

Dreptul la viață este menționat și în Legea nr. 272/2004 în situațiile excepționale în care poate interveni medicul (art. 46 alin. (5)), fără acordul părinților/ reprezentantului legal, de unde importanța alertei la 112 atunci când viața copilului/ tânărului se află în pericol în timpul desfășurării activităților de voluntariat.

- Dreptul la protejarea imaginii publice și la viață intimă, privată și familială este recunoscut copilului de către Legea nr. 272/2004 și, mai mult decât atât, se sancționează orice acțiune care afectează acest drept (art.27).

DAP Voluntar – Dialog, Actiune si Profesionalism in promovarea de catre ONG-uri a voluntariatului in interesul copilului
Cod SMIS: 111320. Proiect cofinanțat din fonduri europene prin Programul Operațional Capacitate Administrativa

Decizia CNA nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual a instituit o serie de interdicții în ceea ce privește difuzarea unor imagini, fotografii, interviuri, declarații sau orice fel de informații care ar putea duce la identificarea copiilor în scopul asigurării dreptului copilului la protejarea imaginii sale publice și a vieții sale intime, private și familiale.

Prevederile din Codul Civil permit, de asemenea, protejarea imaginii de folosirea abuzivă (art. 73 – dreptul la propria imagine) și protejarea vieții intime (art. 74 – atingeri aduse vieții private).

- Dreptul la educație este recunoscut de Legea nr. 272/2004 (art. 46) și pus în aplicare prin Legea nr. 1/2011 a educației naționale, cu modificările și completările ulterioare.

Respectarea dreptului la educație se referă atât la impactul derulării activității asupra educației formale a copilului, cât și la rolul educativ al activității în sine. Legat de acest ultim aspect, voluntariatul reprezintă o formă de educație non-formală și acest fapt este recunoscut de Strategia UE pentru tineri.

Legat de educația formală, organizația gazdă trebuie să ia o serie de măsuri pentru a preveni afectarea frecvenței școlare, a performanței și chiar a abandonului școlar.

- Dreptul la sănătate este recunoscut de Legea nr. 272/2004 (art. 51) și pus în aplicare prin Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Respectarea dreptului la sănătate se referă la impactul pe care îl are activitatea de voluntariat asupra sănătății fizice și psihice a tânărului, cât și la accesul tinerilor cu boli cronice/ dizabilități la activități de voluntariat.

Astfel, tânărul și părinții săi, dar și organizația gazdă trebuie să ia măsuri astfel încât tânărul să fie sănătos fizic și psihic înainte și pe parcursul desfășurării activității de voluntariat.

- Dreptul de a fi protejat împotriva oricărei forme de violență este recunoscut de Legea nr. 272/2004 (art. 89, art. 95-96, art. 98-99, art. 103) și pus în practică de HG nr. 49/2011 și o serie de acte normative deja amintite anterior (HG nr. 600/2007, HG nr. 867/2009, HG nr. 75/2015).

HG nr. 49/2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie și a Metodologiei de intervenție multidisciplinară și interinstituțională privind copiii exploatați și aflați în situații de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum și copiii români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state – stabilește cadrul conceptual și de intervenție în toate cazurile de violență asupra copilului (anexa 1), dar și în mod specific pentru cazurile de exploatare prin muncă (anexa 2).

Din perspectiva activității de voluntariat, sunt importante mai ales aspectele care țin de măsurile pe care organizația gazdă trebuie să le ia pentru a proteja tânărul împotriva oricărei forme de violență pe parcursul activității și cunoașterea de către tânăr și a celorlalte persoane cu care acesta interacționează a procedurilor care se impun atunci când tânărul sau un alt copil este victimă a violenței.

DAP Voluntar – Dialog, Actiune si Profesionalism in promovarea de catre ONG-uri a voluntariatului in interesul copilului
Cod SMIS: 111320. Proiect cofinanțat din fonduri europene prin Programul Operațional Capacitate Administrativa

a5) Copiii beneficiari de voluntariat din serviciile sociale reprezintă un grup care necesită o atenție specială.

La începutul anului 2019, ministrul muncii și justiției sociale a aprobat trei ordine privind standardele minime de calitate pentru serviciile sociale pentru copii, respectiv serviciile rezidențiale, serviciile de zi și serviciile de tip familial, din care, din perspectiva voluntariatului pentru copiii din colectivități, interesează primele două:

- Ordinul nr. 25/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție specială

Ordinul cuprinde patru anexe privind centrele rezidențiale pentru copilul separat temporar sau definitiv de părinții săi, centrele de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat sau exploatat, centrele de urgență și adăposturi de noapte pentru copiii străzii și centrele rezidențiale pentru copiii care au săvârșit fapte penale și nu răspund penal.

Toate aceste anexe conțin prevederi cu caracter general referitoare la voluntariat. Astfel, este încurajat voluntariatul în aceste centre, iar în cazul centrele rezidențiale pentru copiii care au săvârșit fapte penale și nu răspund penal este încurajat în mod special voluntariatul pentru activitățile educaționale.

- Ordinul nr. 27/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de zi destinate copiilor

Ordinul se adresează centrelor de zi destinate copiilor în familie și copiilor separați sau în risc de separare de părinți, aplicabile următoarelor categorii de servicii sociale prevăzute în Nomenclatorul serviciilor sociale: centrele de zi pentru copii aflați în situație de risc de separare de părinți, centrele de zi de recuperare pentru copii cu dizabilități, centrele de zi pentru pregătirea și sprijinirea integrării sau reintegrării copilului în familie, centrele de zi de coordonare și informare pentru copiii străzii, centrele de zi pentru dezvoltarea deprinderilor pentru viață independentă, centrele de zi pentru orientarea, supravegherea și sprijinirea reintegrării sociale a copilului care săvârșește fapte penale și nu răspunde penal, centrele de zi pentru consiliere și sprijin pentru părinți și copii.

La fel ca în cazul serviciilor rezidențiale, sunt menționate prevederi cu caracter general referitoare la voluntariat. Astfel, este încurajat voluntariatul în aceste centre, iar în unele situații sunt menționate anumite activități la care voluntarii pot participa în mod deosebit, precum echipa mobilă a telefonului copilului sau echipa mobilă pentru copiii străzii.

Concluziile analizei naționale sunt următoarele:

- Copiii/ tinerii cu vârsta cuprinsă între 15 și 18 ani pot fi implicați în activități de voluntariat în domeniul muncii în sectorul formal și este necesar a se respecta prevederile Codului Muncii și a celorlalte acte normative care privesc munca tinerilor.
- Copiii/ tinerii cu vârsta cuprinsă între 15 și 18 ani pot fi implicați în activități de voluntariat în sectorul formal din domeniile cultural-artistic, sportiv, publicitar și de modeling și, în funcție de tipul contractului încheiat, este necesar a se respecta prevederile Codului Muncii și a celorlalte acte normative care privesc munca tinerilor sau ale Codului civil și a celorlalte acte normative care privesc aceste domenii.

DAP Voluntar – Dialog, Actiune si Profesionalism in promovarea de catre ONG-uri a voluntariatului in interesul copilului
Cod SMIS: 111320. Proiect cofinanțat din fonduri europene prin Programul Operațional Capacitate Administrativa

- Copiii/ tinerii cu vârsta cuprinsă între 15 și 18 ani pot fi implicați în activități de voluntariat în sectorul informal și este necesar a se preveni transformarea acestor activități în munci periculoase prin respectarea prevederilor din acest domeniu.
- Indiferent de sectorul în care activează ca voluntari, copiii au nevoie să fie protejați împotriva discriminării și a oricărei forme de violență prin respectarea prevederilor legislației în materie de nediscriminare și a Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului și a celorlalte acte normative din acest domeniu.
- Copiii beneficiari de voluntariat au, de asemenea, nevoie să fie protejați împotriva discriminării și a oricărei forme de violență, mai ales copiii din colectivități și, în mod particular, copiii din serviciile sociale, care reprezintă un grup vulnerabil.
- În vederea prevenirii încălcării drepturilor lor și expunerii la potențiale forme de violență, este necesară corelarea Legii nr. 78/2014 cu o serie de alte acte normative – menționate mai sus și, în mod particular, cu ordinele ministrului muncii și justiției sociale pentru aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale rezidențiale și de zi destinate copiilor.

Pe parcursul analizei au fost identificate și o serie de aplicări defectuoase a voluntariatului de către copii, o serie de organizații gazdă extinzând nejustificat conceptul de voluntariat și la copiii cu vârsta sub 15 ani, deoarece o serie de activități sunt similare celor de voluntariat. Acest lucru a condus la efectuarea unei analize separate (redată la lit. c) mai jos).

b) Analiza privind voluntariatul cu și pentru copii din perspectivă europeană și internațională

Documentele și practicile analizate sunt următoarele:

- Platforma de politici publice a Comisiei Europene
- Recomandarea Consiliului UE 319/2008 privind mobilitatea tinerilor voluntari în UE (<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:319:0008:0010:EN:PDF>)
- Strategia UE pentru tineri (https://ec.europa.eu/youth/policy/youth-strategy/voluntary-activities_en)
- Programul Erasmus
- Corpul European pt Solidaritate
- Portalul Tinerilor Europeni
- Studiul privind impactul voluntariatului transnațional prin Serviciul de Voluntariat European (<https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/01a810b3-3712-11e7-a08e-01aa75ed71a1/language-en>)
- Voluntarii EU Aid (<https://programmes.eurodesk.eu/volunteering>)
- Proiecte europene recente: Rețeaua Studenților Erasmus, Bruxelles; YO!Fest 2018, Festivalul de la Strasbourg; Teach English in Romania; Comunități de sprijin pentru tineri, România
- Serviciul Civil Internațional, Belgia, Erasmus (<https://www.sciint.org/>)

DAP Voluntar – Dialog, Actiune si Profesionalism in promovarea de catre ONG-uri a voluntariatului in interesul copilului
Cod SMIS: 111320. Proiect cofinanțat din fonduri europene prin Programul Operațional Capacitate Administrativa

- SueRyder, ONG din Marea Britanie (<http://www.sueryder.org/get-involved/volunteering/about-volunteering/opportunities-for-14-25s>)
- Condițiile pentru tinerii voluntari din Manchester (<https://www.manchestercommunitycentral.org/sites/manchestercommunitycentral.co.uk/files/Under%2016%20Volunteering.pdf>)
- Voluntarii ONU (http://europa.eu/youth/eu/article/45/71_en)
- Cross-Cultural Solutions, SUA (<https://www.crossculturalsolutions.org/>)
- We are bamboo, Tailanda (<https://www.wearebamboo.com/volunteer/>)
- Parteneriat public-privat Canada (<https://pinnetwork.ca/history-mission/>)
- Portalul Voluntarii din Toronto (<https://www.volunteertoronto.ca/page/FAQs#Minimum%20age>)
- Portalul Voluntarii pentru resursele naturale și culturale din America (<https://www.volunteer.gov/faq.cfm>)

Concluziile analizei din perspectivă europeană și internațională sunt următoarele:

1. Tinerii sunt persoanele cu vârsta cuprinsă în medie între 14/15 și 30 de ani.
2. Voluntariatul tinerilor este permis sub 18 ani mai ales pe plan național; voluntariatul transnațional are drept cerință vârsta peste 18 ani, iar în unele situații (ONU) peste 25 de ani.
3. În marea majoritate a cazurilor, voluntariatul sub 15/16 ani se efectuează numai cu acordul părinților/ reprezentantului legal; în anumite state, acordul este solicitat chiar sub 18 ani.
4. Copiilor de vârstă mai mică li se permite să desfășoare voluntariat, însă numai împreună cu familia; vârsta diferă de la un stat la altul, în general sub 13-14 ani.
5. Acolo unde sunt prevăzute, sunt impuse condiții de desfășurare a voluntariatului copiilor și tinerilor, în termeni de nr de ore/zi și nr de ore/săptămână, în funcție de programul școlar și vacanțele școlare, fără afectarea sănătății, dezvoltării și a educației obligatorii, luarea unor măsuri privind siguranța și prevenirea exploatării, precum și anumite interdicții (munci periculoase).
6. Un accent important se pune pe implicarea în voluntariat a copiilor și tinerilor din mediile dezavantajate, cu scopul participării și oferirii unor oportunități de carieră.
7. În unele state, voluntarii primesc beneficii financiare neimpozitabili în contul activității de voluntariat desfășurate, precum și asigurare pe timpul activității.

c) Analiza activităților similare cu voluntariatul efectuate de copiii cu vârsta sub 15 ani

Au fost identificate următoarele activități similare voluntariatului:

1. activități de participare a copiilor;
2. activități de tineret;
3. activități extrașcolare;
4. activități neremunerate din domeniile cultural, artistic, sportiv, publicitar și de modeling;

DAP Voluntar – Dialog, Actiune si Profesionalism in promovarea de catre ONG-uri a voluntariatului in interesul copilului
Cod SMIS: 111320. Proiect cofinanțat din fonduri europene prin Programul Operațional Capacitate Administrativă

5. educația de la egal la egal.

c1) Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului (CDC) a consacrat legal dreptul copiilor de a se exprima și de a-și face auzite opiniile, în toate chestiunile care îi afectează. Articolul 12 este în legătură cu toate celelalte articole din CDC și, în special, cu articolul 2 (dreptul la nediscriminare), articolul 3 (interesul superior al copilului), articolul 5 (îndrumare de către părinți și dezvoltare a capacităților copilului), articolul 6 (dreptul la viață, supraviețuire și dezvoltare), articolul 13 (dreptul la libertatea de exprimare), articolul 15 (dreptul la libertatea de asociere), articolul 14 (dreptul la libertatea de gândire, de conștiință și de religie) și articolul 17 (dreptul la informare).

Recomandarea Consiliului Europei (2012) 2 definește participarea copiilor ca fiind „*indivizi sau grupuri de copii care au dreptul, mijloacele, spațiul, posibilitatea și, dacă este necesar, sprijinul de a-și exprima liber opiniile, de a fi ascultați și de a contribui în luarea deciziilor cu privire la problemele care îi afectează, acordând punctelor lor de vedere importanta cuvenită, în conformitate cu vârsta și maturitatea lor.*”

Alături de Legea nr. 18/1990 pentru ratificarea CDC și Legea nr. 272/2004, cadrul legal național care privește dreptul la participare al copiilor cuprinde Constituția României și Strategia națională pentru protecția și promovarea drepturilor copilului pentru perioada 2014 – 2020.

- Constituția conține o referință implicită cu privire la dreptul la participare al copilului peste 14 ani, considerat tânăr din perspectiva Legii tinerilor nr. 350/2006(art. 2 lit. a): „*Art. 49 - Protecția copiilor și a tinerilor: (5) Autoritățile publice au obligația să contribuie la asigurarea condițiilor pentru participarea liberă a tinerilor la viața politică, socială, economică, culturală și sportivă a țării.*”
- Strategia națională pentru protecția și promovarea drepturilor copilului 2014-2020 include obiective și activități explicite, care urmăresc încurajarea participării copiilor la luarea deciziilor care îi privesc.

Participarea copiilor poate fi privită în patru contexte relevante (Barometrul participării copiilor, Studiu pilot în județul Dolj, Romania, noiembrie - decembrie, 2014, Terre des Hommes):

- i. În familie - fie familia nucleară (părinți și frați/ surori), adulți care îi cresc sau familiile extinse (pentru copiii care trăiesc în grupuri familiale mai mari);
- ii. La școală - în contextul procesului de învățare în sala de clasă, în contextul activităților din școală și din clasă (activități școlare, recreative, extra-curriculare) și în contextul conducerii/ guvernării școlii;
- iii. În comunitate - accesul la și autonomia în spațiile publice (pentru joacă și recreere, în special), activități comunitare și în general sentimentul de apartenență la comunitate;
- iv. În contextul serviciilor care le sunt adresate copiilor - servicii medicale, de asistență socială, accesul la justiție.

Manualul UNICEF pentru implementarea CDC menționează o serie de modalități prin care se realizează drepturile copilului la participare, unele dintre acestea fiind considerate bune practici:

- Parlamentele copiilor din Peru
- Parlamentul tinerilor din Georgia
- Participarea copiilor la redactarea rapoartelor de țară (România, Nepal)

DAP Voluntar – Dialog, Actiune și Profesionalism în promovarea de către ONG-uri a voluntariatului în interesul copilului
Cod SMIS: 111320. Proiect cofinanțat din fonduri europene prin Programul Operațional Capacitate Administrativă

- Consiliul participativ și Consiliul elevului din Olanda
- Consiliile elevilor din Irlanda
- Consiliile copiilor și tinerilor din cartiere, comune, departamente și regiuni din Franța
- Rețeaua regională de televiziune a copiilor din Venezuela
- Revistele școlare (Danemarca, Franța) și elevii jurnaliști din Peru

Foruri reprezentative ale copiilor și tinerilor din România, la care copiii participă în mod voluntar, sunt următoarele:

- Consiliul Național al Elevilor (CNE) este singura structură reprezentativă a elevilor la nivel național în România și, potrivit Legii educației naționale nr. 1/2011, deciziile majore în învățământul preuniversitar sunt luate prin consultarea CNE, a structurilor asociative reprezentative ale părinților, reprezentanților mediului de afaceri, autorităților administrației publice locale și ale societății civile.
- Consiliile copiilor - Legislația secundară din domeniul protecției drepturilor copilului prevede faptul că, ținând seama de vârsta acestora, gradul lor de maturitate și tipul dizabilității și/sau a gradului de handicap, copiii trebuie încurajați să își organizeze un grup de reprezentare, numit „Consiliul Copiilor”, operațional la nivelul mai multor servicii rezidențiale sau la nivel județean. Consiliul este consultat periodic sau de câte ori este nevoie pentru luarea deciziilor care îi privesc pe toți copiii din serviciile rezidențiale.
- Forumul Național al Copiilor, organizat de Salvați Copiii România începând cu anul 2000, reprezintă vocea copiilor instituită ca partener de dialog al autorităților decidente. Forumul are rolul de a sprijini copiii să se organizeze pentru a-și exprima nevoile și cererile cele mai stringente către autorități, precum și de a-și exercita dreptul la opinie și participare.
- Consiliul consultativ al copiilor, organizat de World Vision începând cu anul 2012, reprezintă vocea a peste 40.000 de copii din comunitățile rurale din județele în care World Vision își desfășoară activitatea (Cluj, Dolj, Ialomița, Vaslui și Vâlcea). Rolul lui este acela de a transmite principalele probleme cu care se confruntă copiii și a propune soluții pentru rezolvarea lor.
- „Parlamentul Tinerilor” reprezintă un proiect susținut de Primăria sectorului 2 București începând cu anul 2005, prin intermediul căruia copiii și tinerii din licee participă într-o structură menită să comunice, să propună și să acționeze împreună cu alți copii și tineri, în activități, proiecte, programe ce încurajează participarea copiilor și realizarea drepturilor lor.

c2) Conform Legii tinerilor nr. 350/2006, prin activitate de tineret se înțelege *„orice formă de acțiune organizată în scopul îmbunătățirii condițiilor necesare integrării socioprofesionale a tinerilor, conform necesităților și aspirațiilor acestora”* (art. 2). Autoritățile administrației publice centrale și locale au obligația să sprijine activitatea de tineret și să asigure cadrul adecvat de desfășurare a acesteia la nivel național și local (art. 3). Direcțiile județene pentru sport și tineret – servicii publice deconcentrate ale

DAP Voluntar – Dialog, Actiune si Profesionalism in promovarea de catre ONG-uri a voluntariatului in interesul copilului
Cod SMIS: 111320. Proiect cofinanțat din fonduri europene prin Programul Operațional Capacitate Administrativa

Ministerului Tineretului și Sportului (MTS) - colaborează cu autoritățile administrației publice locale pentru organizarea și promovarea activităților de tineret (art. 7).

În baza Legii nr. 351/2006, s-a înființat Consiliul Tineretului din România (CTR), care reprezintă principalul partener neguvernamental pe probleme de tineret în raport cu autoritățile și instituțiile publice centrale abilitate în domeniul politicii pentru tineret. Deși definiția tinerilor presupune un minim de vârstă de 14 în ani, în cadrul CTR la nivel de reprezentare sunt doar tineri peste 18 ani.

Revenind la programele de tineret derulate de MTS, acestea se aprobă anual prin ordin al ministrului și acestea sunt de regulă următoarele:

- i. Centre de tineret;
- ii. Susținerea acțiunilor de tineret;
- iii. Cercetare socială în domeniul tineretului;
- iv. Acțiuni studentești;

Din perspectiva activităților similare voluntariatului, analiza prezentă reține de interes primele două programe.

i. Potrivit documentului programatic al MTS, activitățile organizate și serviciile oferite în centre se adresează tinerilor, fără nicio discriminare, sunt gratuite, accesibile și orientate către nevoile acestora.

ii. Prin intermediul celui de-al doilea program, MTS susține acțiunile proprii și în parteneriat, proiectele ONG-urilor și ale direcțiilor pentru sport și tineret. Acțiunile derulate de MTS vizează participarea tinerilor sub toate aspectele (economică, civică, culturală), precum și oferirea de oportunități de petrecere a timpului liber într-o manieră educativ-nonformală care să contribuie la atenuarea factorilor de risc care conduc la marginalizarea și excluderea socială a tinerilor.

c3) Activitățile extrașcolare se circumscriu educației non-formale și se desfășoară în afara orelor de curs în cadrul unităților de învățământ preuniversitar de stat sau private, în palate și cluburi ale copiilor, în tabere școlare, în baze sportive, turistice și de agrement sau în alte unități acreditate în acest domeniu (art. 5 și 6 din ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului (OMECTS) nr. 5576/2011 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a unităților care oferă activitate extrașcolară). Unitățile acreditate, altele decât cele care aparțin sistemului educațional, sunt precizate de legea educației: centre de îngrijire și protecție a copilului, locul de muncă, instituții culturale precum muzee, teatre, centre culturale, biblioteci, centre de documentare, cinematografe, case de cultură, precum și asociații profesionale, culturale, sindicate, organizații nonguvernamentale (art. 331).

Strategia Națională de Acțiune Comunitară inițiată în baza unui Memorandum aprobat de Primul Ministru în anul 2004, în prezent aprobată prin OMECTS nr. 3477/2012, „presupune dezvoltarea activității de voluntariat realizată de copii/ elevii din învățământul preuniversitar și studenți” (art. 1 din anexa 1) fără a face distincție cu privire la vârsta copiilor sau capacitatea de muncă a acestora, fără a se menționa prevederile Legii nr. 78/2014. De aceea, am considerat această strategie drept activitate similară voluntariatului, ca parte a activităților extrașcolare.

DAP Voluntar – Dialog, Actiune si Profesionalism in promovarea de catre ONG-uri a voluntariatului in interesul copilului
Cod SMIS: 111320. Proiect cofinanțat din fonduri europene prin Programul Operațional Capacitate Administrativa

c4) Activitățile remunerate din domeniile cultural, artistic, sportiv, publicitar și de modeling sunt menționate de HG nr. 75/2015. Activitățile neremunerate din aceste domenii sunt fie practic identice, iar copiii primesc premii în loc de bani, fără a avea un contract la bază, fie similare, ca manifestare a dreptului la participare sau ca parte a activităților extrașcolare.

c5) Educația de la egal la egal, deși practică în sistemul educațional, mai ales în activitățile extrașcolare, nu este definită de legislația din acest domeniu. Singura mențiune legislativă referitoare la educația de la egal la egal este inclusă în descrierea programului național „Școala altfel” din structura anului școlar aprobată anual în perioada 2011-2015. Începând cu anul 2017, structura anului școlar nu mai include în anexă descrierea acestui program.

Educația de la egal la egal poate fi definită ca fiind un proces prin care tinerii bine instruiți și motivați desfășoară activități educaționale organizate, informale cu semenii lor (persoane asemănătoare cu ei ca vârstă, context social, experiență, interese), pe parcursul unei perioade de timp, cu scopul dezvoltării de cunoștințe, abilități, atitudini, concepții, deprinderi, responsabilități (Metodologie de lucru în Centrele de Tineret pentru reducerea vulnerabilității la trafic și reintegrarea copiilor victime ale traficului – proiect Educația de la egal la egal, derulat de Alternative Sociale Iași și finanțat de ILO-IPEC, 2006).

Concluziile analizei activităților similare voluntariatului:

1. O serie de instituții și organizații consideră în mod eronat drept activități de voluntariat o serie de activități realizate de copiii cu vârsta sub 15 ani, fără a ține seama de prevederile Legii nr. 78/2014.
2. O serie de instituții și organizații derulează activități considerate voluntariat sau similare voluntariatului fără a lua toate măsurile de protejare a interesului superior și a drepturilor copilului pentru copiii care derulează aceste activități sau copii beneficiari.

Ce grupuri sunt afectate și în ce măsură?

Patru grupuri de copii sunt afectați de cadrul legislativ neclar și insuficient:

- a) copiii voluntari, inclusiv copii din sistemul de protecție care sunt antrenati în activități de voluntariat cu scop educațional
- b) copiii beneficiari de voluntariat, cu precădere copii din colectivități și aparținând unor grupuri vulnerabile, precum copiii din serviciile sociale;
- c) copiii care derulează activități similare voluntariatului, inclusiv copii din sistemul de protecție care sunt antrenati în activități similare voluntariatului cu scop educațional;
- d) copiii beneficiari ai activităților similare voluntariatului, cu precădere copii din colectivități și aparținând unor grupuri vulnerabile, precum copiii din serviciile sociale.

Documentele analizate în cadrul proiectului și rezultatele consultărilor instituțiilor, ONG-urilor și copiilor au condus la evidențierea afectării celor patru grupuri de copii, de la afectare aparent minimă – de exemplu, părinții nu sunt informați sau nu semnează contractul de voluntariat alături de copil, sau afectarea emoțională a copilului în contact cu grupuri vulnerabile de copii sau de alte persoane – până la

DAP Voluntar – Dialog, Actiune si Profesionalism in promovarea de catre ONG-uri a voluntariatului in interesul copilului
Cod SMIS: 111320. Proiect cofinanțat din fonduri europene prin Programul Operațional Capacitate Administrativa

afectare majoră, precum abuzuri, exploatare și alte forme de violență îndreptate împotriva copiilor voluntari sau a copiilor beneficiari.

Ce implicații ar putea avea lipsa de acțiune guvernamentală în domeniu?

Lipsa de reglementare a activității de voluntariat practică de copii și tineri în România va perpetua lipsa de informații și de statistici în acest domeniu, de studii, care ar putea sta la baza elaborării unei legislații specifice ca în alte state din UE. Mai mult, va permite producerea unor acțiuni nefaste asupra copiilor voluntari sau a copiilor beneficiari, care au fost precizate la capitolele anterioare.

SECȚIUNEA a 2-a

Scopul și obiectivele propunerii de politică publică

Scopul propunerii de politică publică

Promovarea și reglementarea voluntariatului cu și pentru copii în România, din perspectiva respectării drepturilor copilului, acordând o atenție specială voluntariatului adresat copiilor din serviciile sociale

Obiectiv general

Corelarea Legii nr. 78/2014 privind reglementarea activității de voluntariat în România, cu modificările și completările ulterioare cu celelalte acte normative care privesc copiii și sunt intrinsec legate de voluntariatul cu și pentru copii, acordând o atenție specială pe voluntariatul adresat copiilor din serviciile sociale.

Obiectivele specifice

1. Protecția copiilor voluntari și beneficiari de voluntariat, în mod particular a copiilor din serviciile sociale, împotriva încălcării drepturilor lor, inclusiv a oricărei forme de violență.
2. Creșterea gradului de conștientizare a părinților și organizațiilor-gazdă cu privire la voluntariatul cu și pentru copii, cu precădere în cadrul voluntariatului adresat grupului vulnerabil de copii din serviciile sociale.

Obiectivele operaționale

Nu e cazul

DAP Voluntar – Dialog, Actiune si Profesionalism in promovarea de catre ONG-uri a voluntariatului in interesul copilului
Cod SMIS: 111320. Proiect cofinanțat din fonduri europene prin Programul Operațional Capacitate Administrativa

SECȚIUNEA a 3-a

Descrierea opțiunilor de soluționare a problemei/problemelor identificate

1. Punerea în practică a noilor prevederi privind voluntariatul în serviciile sociale destinate copiilor în mod integrat cu celelalte prevederi corelate cu voluntariatul cu și pentru copii
2. Integrarea voluntariatului cu și pentru copii în legislația generală în vigoare privind voluntariatul
3. Reglementarea voluntariatului desfășurat de copii și tineri printr-o lege specială
4. Menținerea legislației în vigoare privind voluntariatul

Analiza scenariilor prin aplicarea opțiunilor:

Prima opțiune presupune corelarea prevederilor privind voluntariatul din noile standarde de calitate pentru serviciile sociale rezidențiale și de zi destinate copiilor cu celelalte prevederi aflate în strânsă legătură cu voluntariatul cu și pentru copii. Cu acest scop se va elabora un ghid metodologic pentru aplicarea prevederilor referitoare la voluntariat din noile standarde minime de calitate pentru serviciile sociale rezidențiale și de zi destinate copiilor. Prin intermediul acestei opțiuni, copiii din serviciile sociale, aparținând unuia dintre grupurile vulnerabile menționate de art. 6 [lit. p\)](#) din Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările ulterioare, precum și copiii voluntari în aceste servicii vor fi mai bine protejați împotriva încălcării drepturilor copilului, inclusiv împotriva discriminării și a violenței.

A doua opțiune presupune corelarea legislației în vigoare privind voluntariatul cu alte acte normative care privesc copiii și care vizează acest domeniu. Astfel, se adaugă prevederi speciale privind voluntariatul cu și pentru copii în cadrul legii actuale și/sau prin intermediul legislație secundară. Prin intermediul acestei opțiuni se obține protecția drepturilor copilului și protejarea lor împotriva discriminării și a oricăror forme de violență, atât în calitatea lor de voluntari, cât și în cea de beneficiari.

A treia opțiune presupune adoptarea unei legi speciale pentru voluntariatul desfășurat de copii și tineri, așa cum este promovat la nivel european. Prin intermediul acestei opțiuni, pe de o parte, se obține protecția drepturilor copilului și protejarea lor împotriva discriminării și a oricăror forme de violență, atât în calitatea lor de voluntari, cât și în cea de beneficiari. Pe de altă parte, este promovat voluntariatul tinerilor aparținând unor grupuri vulnerabile, precum și voluntariatul transnațional.

A patra opțiune non-acțiune (status quo) presupune menținerea legislației în vigoare care este deficitară în ceea ce privește voluntariatul copiilor și lacunară în ceea ce privește voluntariatul pentru copii. Drept urmare, se menține un risc crescut pentru încălcarea drepturilor copilului, discriminare și violență asupra lor, atât în calitatea lor de voluntari, cât și în cea de beneficiari.

DAP Voluntar – Dialog, Actiune si Profesionalism in promovarea de catre ONG-uri a voluntariatului in interesul copilului
Cod SMIS: 111320. Proiect cofinanțat din fonduri europene prin Programul Operațional Capacitate Administrativa

SECȚIUNEA a 4-a **Identificarea și evaluarea impactului**

4.1. Impactul economic și asupra mediului de afaceri pentru fiecare din cele 4 opțiuni:

impactul macroeconomic;

Nu este cazul

impactul asupra investițiilor publice;

Nu este cazul

impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat;

Nu este cazul

impactul asupra mediului de afaceri;

Nu este cazul

impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii;

Nu este cazul

impactul asupra serviciilor publice furnizate de instituțiile administrației publice centrale și locale;

Nu este cazul

cuantumul beneficiilor economice;

Nu este cazul

cuantumul costurilor economice.

Nu este cazul

4.2. Impactul bugetar și financiar pentru fiecare din cele 4 opțiuni:

costurile și veniturile generate de inițiativă asupra bugetului de stat, precum și impactul, plus/minus, rezultat;

Nu este cazul

costurile și veniturile generate de inițiativă asupra bugetelor locale, precum și impactul, plus/minus, rezultat.

Nu este cazul

4.3.1 Impactul social pentru opțiunea 1:

- impactul asupra grupurilor-țintă identificate;

Grupurile țintă vor fi mai bine protejate în ceea ce privește interesul superior al copilului, drepturile copilului și protejarea lor împotriva discriminării și a violenței.

DAP Voluntar – Dialog, Actiune si Profesionalism in promovarea de catre ONG-uri a voluntariatului in interesul copilului
Cod SMIS: 111320. Proiect cofinanțat din fonduri europene prin Programul Operațional Capacitate Administrativa

- impactul asupra grupurilor vulnerabile așa cum sunt definite de art. 6 [lit. p\)](#) din Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările ulterioare;

Copiii din serviciile sociale reprezintă un grup vulnerabil din cele menționate de art. 6 [lit. p\)](#) din Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările ulterioare. Prin aplicarea prevederilor privind voluntariatul în serviciile sociale destinate copiilor, în mod integrat cu celelalte prevederi privind voluntariatul cu și pentru copii, atât voluntarii copii, cât și beneficiarii copii din serviciile sociale vor fi mai bine protejați împotriva încălcării drepturilor copilului, inclusiv împotriva discriminării și a violenței. Totodată, voluntarii copii vor învăța toleranța față de grupurile vulnerabile și își vor putea dezvolta empatia și solidaritatea socială. Beneficiarii copii din serviciile sociale își vor dezvolta noi abilități sociale și se vor integra mai bine în comunitate prin intermediul voluntariatului, mai ales în cazul celui derulat de egalii lor (peer to peer).

- impactul asupra serviciilor sociale.

Serviciile sociale rezidențiale și de zi destinate copiilor vor fi mai conectate cu comunitatea prin intermediul voluntariatului, încurajat prin noile standarde de calitate și aplicat în mod integrat cu celelalte prevederi corelate cu voluntariatul cu și pentru copii.

4.3.2 Impactul social pentru opțiunea 2:

- impactul asupra grupurilor-țintă identificate;

Grupurile țintă vor fi mai bine protejate în ceea ce privește interesul superior al copilului, drepturile copilului și protejarea lor împotriva discriminării și a violenței.

- impactul asupra grupurilor vulnerabile așa cum sunt definite de art. 6 [lit. p\)](#) din Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările ulterioare;

Copiii reprezintă din start o categorie de persoane vulnerabile. În plus față de această vulnerabilitate, copiii aparținând unor grupuri vulnerabile, precum copiii cu dizabilitati, de etnie roma, aflați în sărăcie, vor fi încurajați și sprijiniți să se implice în voluntariat, fără discriminare. Acest fapt va conduce la dezvoltarea lor și la orientarea pentru o posibilă carieră.

- impactul asupra serviciilor sociale.

Nu este cazul

4.3.3 Impactul social pentru opțiunea 3:

- impactul asupra grupurilor-țintă identificate;

Grupurile țintă vor fi protejate în ceea ce privește interesul superior al copilului, drepturile copilului și protejarea lor împotriva discriminării și a violenței. Mai mulți copii din grupurile țintă vor putea participa

DAP Voluntar – Dialog, Actiune si Profesionalism in promovarea de catre ONG-uri a voluntariatului in interesul copilului
Cod SMIS: 111320. Proiect cofinanțat din fonduri europene prin Programul Operațional Capacitate Administrativa

la activitățile de voluntariat prin scăderea vârstei de participare ca voluntari, așa cum e prevăzut și în alte state europene, precum și prin posibilitatea de participare la activități de voluntariat împreună cu familia.

Prin extinderea reglementării la tineri, mai mulți tineri vor fi cooptați în activități de voluntariat desfășurate pentru alți copii, inclusiv pentru colectivități de copii și tineri, promovând astfel activitățile de mentorat (activități de genul big brother, tânăr-copil, și de comunitate (între egali - peer).

- impactul asupra grupurilor vulnerabile așa cum sunt definite de art. 6 [lit. p\)](#) din Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările ulterioare;

Copiii reprezintă din start o categorie de persoane vulnerabile. În plus față de această vulnerabilitate, copiii aparținând unor grupuri vulnerabile, precum copiii cu dizabilitati, de etnie roma, aflați în sărăcie, vor fi încurajați și sprijiniți să se implice în voluntariat, fără discriminare. Acest fapt va conduce la dezvoltarea lor și la orientarea pentru o posibilă carieră.

Prin extinderea reglementării la tineri, ne vom alinia la strategia europeană în domeniu și tinerii aparținând unor grupuri vulnerabile vor fi încurajați și sprijiniți să se implice în voluntariat, inclusiv transnațional.

- impactul asupra serviciilor sociale.

Nu este cazul

4.3.4 Impactul social pentru opțiunea 4:

- impactul asupra grupurilor-țintă identificate;

Nu este cazul

- impactul asupra grupurilor vulnerabile așa cum sunt definite de art. 6 [lit. p\)](#) din Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările ulterioare;

Nu este cazul

impactul asupra serviciilor sociale.

Nu este cazul

4.4. Impactul asupra mediului înconjurător pentru fiecare din cele 4 opțiuni:

- impactul asupra utilizării resurselor naturale;

Nu este cazul

- impactul asupra speciilor protejate, habitatelor naturale, ariilor protejate și peisajelor;

Nu este cazul

- impactul asupra calității mediului.

Nu este cazul

DAP Voluntar – Dialog, Actiune si Profesionalism in promovarea de catre ONG-uri a voluntariatului in interesul copilului
Cod SMIS: 111320. Proiect cofinanțat din fonduri europene prin Programul Operațional Capacitate Administrativa

SECȚIUNEA a 5-a **Selectarea opțiunii**

Opțiunea selectată este prima menționată la secțiunea a 3-a, respectiv: **Punerea în practică a noilor prevederi privind voluntariatul în serviciile sociale destinate copiilor în mod integrat cu celelalte prevederi corelate cu voluntariatul cu și pentru copii.**

Modalitatea în care opțiunea rezolvă problema și răspunde scopului politicii publice

Această opțiune corectează deficiențele actuale legislative care privesc voluntariatul cu și pentru copii pentru unul dintre cele mai vulnerabile grupuri de copii, respectiv copiii din serviciile sociale. Astfel, în aplicarea prevederilor referitoare la voluntariat din standardele minime de calitate pentru serviciile sociale destinate copiilor vor fi integrate prevederi care vizează voluntariatul cu și pentru copii prevăzute de alte acte normative pentru a asigura:

- Dezvoltarea lor armonioasă și fără riscuri, prin corelarea la condițiile legale de derulare a activităților din sectorul formal și informal
- Accesul nediscriminatoriu la activitățile de voluntariat în serviciile sociale destinat copiilor pentru toți copiii care doresc să se implice, având vârsta prevăzută de legislație, inclusiv sprijin pentru participarea copiilor aparținând unor grupuri vulnerabile
- Accesul nerestricționat la activități desfășurate cu voluntari copii pentru toți copiii dintr-o colectivitate aparținând serviciilor sociale rezidențiale și de zi destinat copiilor
- Corelarea cu activitățile de orientare profesională și consiliere în carieră
- Responsabilizarea părinților/ reprezentantului legal
- Prevenirea afectării emoționale a copiilor voluntari și a copiilor beneficiari de voluntariat din serviciile sociale rezidențiale și de zi
- Protecția copiilor voluntari și a copiilor beneficiari de voluntariat din serviciile sociale rezidențiale și de zi împotriva oricărei forme de violență
- Evaluarea și pregătirea corespunzătoare a voluntarilor, copii și adulți, care vor interacționa cu copiii beneficiari de voluntariat din serviciile sociale rezidențiale și de zi
- Supervizarea copiilor voluntari și a copiilor beneficiari de voluntariat din serviciile sociale rezidențiale și de zi
- Monitorizarea activităților de voluntariat desfășurate de copii
- Protejarea copiilor care sunt implicați în activități similare voluntariatului

DAP Voluntar – Dialog, Actiune si Profesionalism in promovarea de catre ONG-uri a voluntariatului in interesul copilului
Cod SMIS: 111320. Proiect cofinanțat din fonduri europene prin Programul Operațional Capacitate Administrativa

Beneficiile și potențialele riscuri ale implementării opțiunii

Au fost estimate următoarele beneficii aduse de implementarea opțiunii:

- Respectarea interesului superior al copilului în activitățile de voluntariat din serviciile sociale rezidențiale și de zi destinate copiilor
- Protejarea copiilor voluntari și beneficiari de voluntariat împotriva oricărei forme de violență în cadrul voluntariatului desfășurat în serviciile sociale rezidențiale și de zi destinate copiilor
- Promovarea voluntariatului cu și pentru copii într-un mod responsabil la nivelul serviciilor sociale rezidențiale și de zi destinate copiilor și indirect la nivelul societății românești în acord cu Convenția ONU privind drepturile copilului
- O cunoaștere mai bună a drepturilor copilului în relație cu voluntariatul de către părinții/reprezenții legali ai copiilor voluntari în serviciile sociale rezidențiale și de zi destinate copiilor
- O cunoaștere mai bună a voluntariatului cu și pentru copii de către furnizorii de servicii sociale rezidențiale și de zi, publici și privați, la nivel național
- Reglementare ulterioară pe baza unor date monitorizate la nivel național privind voluntariatul cu și pentru copii din serviciile sociale rezidențiale și de zi destinate copiilor

Au fost estimate următoarele potențiale riscuri aduse de implementarea opțiunii:

- Rezistență a părinților la cerințele minime pentru participarea copiilor la voluntariat în serviciile sociale rezidențiale și de zi destinate copiilor
- Potențială birocratizare a accesului copiilor la voluntariat în serviciile sociale rezidențiale și de zi destinate copiilor

Estimarea primului risc enunțat mai sus s-a realizat pe baza experienței Asociației Centrul de Resurse și Informare pentru Profesiuni Sociale, denumită pe scurt Asociația CRIPS, în proiecte de prevenire a abandonului școlar, în care unii părinți ai copiilor voluntari considerau ca școala sau organizația gazdă a acțiunii de voluntariat trebuie să organizeze acțiunea fără să-i implice prea mult, limitându-se la cel mult formalitatea de semnare a contractului de voluntariat.

De asemenea, s-a avut în vedere experiența ANPDCA cu privire la aplicarea HG nr. 75/2015, care impune solicitări similare privind evaluarea prealabilă a copiilor – medicală și psihologică, prevenirea scăderii performanțelor școlare dacă e cazul și evaluarea riscurilor la locul de desfășurare a activității. Toate aceste evaluări presupun implicarea părinților în relație cu o serie de specialiști, școala și organizația-gazdă. Lipsa unei educații parentale consistente la nivelul societății conduce la o subapreciere a responsabilităților parentale și o implicare mai slabă a părinților în perioada de adolescență. Mentalitatea generală este defavorabilă psihologului și a rolului lui în societate și, în mod nejustificat, sănătatea mintală nu este legiferată la același nivel cu sănătatea fizică, de exemplu pachetul minim de servicii nu include servicii psihologice suficiente, iar cele existente sunt introduse în anii recenți și sunt decontate prin intermediul medicilor și nu direct de către Casa de Asigurări de Sănătate. În prezent, părinții sunt implicați foarte puțin în accesul copiilor la voluntariat și aproape deloc pe parcursul activității. Astfel, responsabilizarea lor este o

DAP Voluntar – Dialog, Actiune si Profesionalism in promovarea de catre ONG-uri a voluntariatului in interesul copilului
Cod SMIS: 111320. Proiect cofinanțat din fonduri europene prin Programul Operațional Capacitate Administrativa

altă sursă de rezistență la schimbare. Acest risc poate fi depășit prin informarea părinților cu privire la noile prevederi privind voluntariatul cu și pentru copii în serviciile sociale rezidențiale și de zi destinate copiilor, prin intermediul site-urilor ANPDCA și al Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC).

Estimarea celui de-al doilea risc enunțat mai sus s-a realizat pe baza opiniilor exprimate de unele ONG-uri consultate de Asociația CRIPS în cadrul proiectului „**DAP Voluntar - Dialog, Actiune și Profesionalism în promovarea de către ONG-uri a voluntariatului în interesul copilului**” - SMIS 111320 (la întâlnirea grupului consultativ, în consultarea pe bază de chestionare etc), care au menționat temeri referitoare la creșterea complexității pregătirii acțiunilor de voluntariat care ar putea descuraja organizațiile în promovarea voluntariatului. În dezbaterile grupului consultativ s-a ajuns însă la concluzia că ONG-urile doresc să-și îmbunătățească profesionalismul și capacitatea de a operaționaliza respectarea drepturilor beneficiarilor și a voluntarilor cu care lucrează, deci asumarea unor proceduri și instrumente de lucru vizând voluntariatul în interesul copilului poate fi asumată.

De asemenea, estimarea acestui risc s-a bazat și pe experiența ANPDCA cu privire la aplicarea Ordinului ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice, ministrului sănătății și ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 1985/1305/5805/2016 privind aprobarea metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale a copiilor cu cerințe educaționale speciale, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale. La fel, sunt solicitate o serie de documente care se pot anexa cererii de încadrare în grad de handicap. Unele DGASPC au interpretat în sens obligatoriu lista de documente și părinții sunt nemulțumiți de birocrăția excesivă și nejustificată. Acest risc poate fi depășit prin informarea instituțiilor și organizațiilor care se constituie în organizații-gazdă pentru voluntariatul cu și pentru copii în serviciile sociale rezidențiale și de zi destinate copiilor, prin intermediul site-urilor ANPDCA și al Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC).

Categoriile de beneficiari și grupurile care vor suporta costuri (de conformare, administrative, financiare etc.) ca urmare a implementării opțiunii

Costurile analizate sunt următoarele: costuri de elaborare a prevederilor legislative și costuri privind încărcarea pe site a informațiilor necesare pentru părinți și organizațiile gazdă. Ambele costuri sunt deja cuprinse în bugetul instituțiilor publice centrale, respectiv a DGASPC-urilor. Cu alte cuvinte, nu sunt necesare costuri speciale/ suplimentare pentru aplicarea politicii publice alternative.

Costul bugetar total estimat și orice alte tipuri de costuri pe care implementarea opțiunii o generează

Nu e cazul

Indicatorii de impact și de rezultat ce vor fi monitorizați pe parcursul implementării opțiunii

Fiind vorba de aprobarea unor acte normative, acestea nu au indicatori de impact, respectiv de

DAP Voluntar – Dialog, Actiune si Profesionalism in promovarea de catre ONG-uri a voluntariatului in interesul copilului
Cod SMIS: 111320. Proiect cofinanțat din fonduri europene prin Programul Operațional Capacitate Administrativa

rezultat de monitorizat, rezultatele fiind aprobarea lor de către autoritatea competentă. În cazul măsurilor, indicatorii sunt redați mai jos în tabel.

SECȚIUNEA a 6-a Procesul de consultare publică

În cadrul proiectului „**DAP Voluntar - Dialog, Actiune si Profesionalism în promovarea de catre ONGuri a voluntariatului în interesul copilului**” - SMIS 111320, asociația CRIPS a organizat în perioada octombrie 2018 - mai 2019 un amplu proces de consultare care a inclus reuniuni de lucru, aplicare de chestionare și ateliere de dezbateră cu decidenți, profesioniști, copii în București și cele trei județe participante la proiect (Alba, Buzău și Ialomița). Profesioniștii au provenit din instituții centrale, alte instituții publice, DGASPC-uri și ONG-uri. Totodată, consultarea a avut loc și cu ocazia sesiunilor de formare.

Asociația CRIPS a întocmit un raport privind procesul consultării publice, care poate fi solicitat la adresa de mail crips1@crips.ro pentru o informare detaliată. Din conținutul acestuia, s-au extras informațiile de mai jos:

- a) 4 reuniuni de lucru, un număr de 77 profesioniști consultați;
- b) o reuniune a grupului consultativ, 11 profesioniști consultați;
- c) chestionar aplicat - au fost primite 98 de chestionare completate;
- d) 3 ateliere în care au fost consultați 36 de copii, 8 părinți și 22 de profesioniști;
- e) o sesiune de formare formatori și 9 sesiuni de formare, 66 profesioniști formați din ONG-uri.

Asociațiile legal constituite și instituțiile consultate

Au fost consultate 64 de ONG-uri și instituții: 34 de ONG-uri, din care 27 participante în proiect, ANPDCA, Colegiul Național al Asistenților Sociali din România (CNASR), 26 DGASPC-uri și UNICEF.

Fundamentarea alegerii acestora

Procesul consultativ a fost coordonat de Asociația CRIPS, care are experiență de 22 de ani în domeniul politicilor sociale, fiind direct implicată în reforma sistemului de protecție a copilului, în pregătirea și promovarea Legii nr. 272/2004, a numeroase proiecte de legislație secundară și de formare profesională.

În cadrul proiectului „**DAP Voluntar - Dialog, Actiune și Profesionalism în promovarea de catre ONGuri a voluntariatului în interesul copilului**” - SMIS 111320 Asociația CRIPS a selectat să participe la procesul consultativ organizații și instituții cu experiență în domeniul social și educațional, atât de nivel național, cât și de nivel local/ județean, care au experiență practică relevantă ca furnizori de voluntariat sau

DAP Voluntar – Dialog, Actiune si Profesionalism in promovarea de catre ONG-uri a voluntariatului in interesul copilului
Cod SMIS: 111320. Proiect cofinanțat din fonduri europene prin Programul Operațional Capacitate Administrativa

ca furnizori de servicii sociale pentru copiii beneficiari de voluntariat.

Recomandările propuse de organizațiile neguvernamentale, recomandările relevante acceptate de inițiator, precum și cele neacceptate însoțite de o scurtă justificare a nepreluării lor

Recomandarile propuse de structurile consultate, dintre care 34 ONG-uri, se regasesc în propunere. Nu au fost recomandări relevante neacceptate și care nu au fost preluate în propunere.

SECȚIUNEA a 7-a **Măsuri postadoptare**

actele normative subsecvente ce urmează a fi elaborate după adoptarea propunerii de politică publică și termenele estimate pentru aprobarea acestora de către Guvern sau Parlament;

1. Ghid metodologic pentru aplicarea prevederilor referitoare la voluntariat din standardele minime de calitate pentru serviciile sociale rezidențiale și de zi destinate copiilor – termen de aprobare, prin act normativ, de către Autoritatea Nationala pentru Protectia Drepturilor Copilului si Adoptie sau de catre Ministrul Muncii si Justitiei Sociale - 12 luni de la aprobarea politicii publice alternative

alte măsuri ce sunt necesare ca urmare a adoptării propunerii de politică publică și termenele aferente realizării lor;

- Monitorizarea activităților de voluntariat cu și pentru copii din serviciile sociale rezidențiale și de zi destinate copiilor de către DGASPC, cu centralizarea datelor de către ANPDCA – termen de realizare anual de la aprobarea ghidului
- Informarea părinților, profesionistilor din servicii sociale și a organizațiilor-gazdă prin intermediul site-urilor ANPDCA și DGASPC – termen de realizarea 3 luni de la aprobarea ordinului și ulterior permanent
- Formare permanenta a profesionistilor din servicii sociale – termen de realizarea 3 luni de la aprobarea ordinului și ulterior permanent

DAP Voluntar – Dialog, Actiune si Profesionalism in promovarea de catre ONG-uri a voluntariatului in interesul copilului
Cod SMIS: 111320. Proiect cofinanțat din fonduri europene prin Programul Operațional Capacitate Administrativa

descrierea modalității în care se va monitoriza și evalua implementarea propunerii de politică publică.
Descrierea indicatorilor utilizați în acest sens.

Obiectiv	Act normativ/ măsură în vederea implementării politicii publice alternative	Instituție responsabilă	Termen de realizare	Rezultat	Buget	Indicatori de impact (pt. scop) și de rezultat (pt. obiective)
Scop: Promovarea drepturilor copilului în cadrul acțiunilor de voluntariat organizate în România, acordând o atenție specială voluntariatului adresat copiilor din serviciile sociale	<i>Act normativ al ANPDCA/ MMJS pentru aprobarea Ghidului metodologic pentru aplicarea prevederilor referitoare la voluntariat din standardele minime de calitate pentru serviciile sociale rezidențiale și de zi destinate copiilor</i>	ANPDCA, MMJS	12 luni de la aprobarea politicii publice alternative	Ordin aprobat	Nu e cazul	Nu e cazul
Obiectiv specific 1: Protecția copiilor voluntari și beneficiari de voluntariat, în mod particular a copiilor din serviciile sociale, împotriva încălcării drepturilor lor, inclusiv a oricărei forme de violență	Monitorizarea activităților de voluntariat cu și pentru copii, în serviciile sociale rezidențiale și de zi destinate copiilor, de către DGASPC, cu centralizarea datelor de către ANPDCA	DGASPC, ANPDCA	Anual de la aprobarea ordinului	Număr de activități de voluntariat cu și pentru copii în serviciile sociale rezidențiale și de zi destinate copiilor per an	Nu e cazul	Număr de copii voluntari/beneficiari de voluntariat, victime ale violenței sau altor încălcări de drepturi
Obiectiv specific 2: Creșterea gradului de conștientizare a părinților, profesioniștilor din servicii sociale și organizațiilor-gazdă cu privire la voluntariatul cu și pentru copii, cu precădere în cadrul voluntariatului adresat grupului vulnerabil de copii din serviciile sociale	Informarea părinților, profesioniștilor din servicii sociale și a organizațiilor-gazdă prin intermediul site-urilor ANPDCA și DGASPC	ANPDCA, DGASPC	3 luni de la aprobarea ordinului și ulterior permanent	Informații publicate pe site-uri	Nu e cazul	Nu e cazul
Obiectiv specific 3: Cresterea competentelor profesioniștilor din servicii sociale pentru aplicarea prevederilor referitoare la voluntariat în standardele minime de calitate pentru serviciile sociale rezidențiale și de zi destinate copiilor.	Formare permanentă a profesioniștilor din servicii sociale	DGASPC	12 luni de la aprobarea ordinului și ulterior permanent	Informații publicate pe site-uri	Nu e cazul	Număr de profesioniști formați

